

228

2307-2317

A HÁBORÚ ELKERÜLÉSE

2307 Az ötödik parancsolat tiltja az emberi élet szándékos elpusztítását. A minden háború által okozott bajok és igazságtalanságok következtében az Egyház nagyon kér mindenkit, hogy imádkozzon és tegyen meg mindent azért, hogy az isteni Jóság szabadítson meg bennünket a háború ősi rabszolgaságából.

2308 Minden állampolgárnak és kormánynak azon kell munkálkodnia, hogy elkerüljék a háborút.

"Amíg a háború veszélye fennáll és nem lesz megfelelő erővel rendelkező nemzetközi tekintély, addig nem lehet megtagadni a kormányoktól az igazságos védekezés jogát, föltéve, hogy már kimerítették a békés megegyezés minden lehetőségét."

2309 A haderővel történő törvényes önvédelem szigorú föltételeit nagyon komolyan mérlegelni kell. Az ilyen döntés súlyossága az önvédelmet az erkölcsi törvényesség nagyon szigorú föltételeihez köti. Egyidejűleg kell együtt lennie a következő föltételeknek:

- a támadó fél által egy nemzetnek vagy a nemzetek közösségének okozott kár tartós, súlyos és kétséget kizáró;
- a megfélemezésre bevetett minden egyéb eszköz használhatatlan vagy hatástalan;
- a kedvező kimenetelnek komoly esélyei vannak;
- a fegyverek alkalmazása nem okoz súlyosabb kárt és zavart, mint maga a megszüntetendő rossz. A modern pusztító eszközök hatékonysága nagyon súlyosan esik latba e föltétel mérlegelésében.

Ezek az "igazságos háború" doktrínájában felsorolt hagyományos elemek.

Az erkölcsi megengedettség e föltételeinek elbírálása azok okos ítéletére tartozik, akik felelősek a közjóért.

2310 A közhatalomnak ilyen esetben joga és kötelessége az állampolgárokat a nemzetvédelem szükséges kötelezettségeivel megterhelni.

Azok, akik katonaként a haza szolgálatára szentelik magukat, a népek biztonságának és szabadságának szolgái. Ha jól látják el kötelességüket, valóban hozzájárulnak a közjóhoz és a béke megőrzéséhez.

2311 Az államhatalomnak méltányosnak kell lennie azok esetében, akik lelkiismereti okokból megtagadják a fegyverek használatát; ezek viszont kötelesek valamilyen más formában az emberi közösséget szolgálni.

2312 Az Egyház és az emberi értelem hirdeti az erkölcsi törvény változatlan érvényességét fegyveres konfliktusok idején is. "Ha pedig szerencsétlen módon már kitört a háború, ezáltal nem válik minden megengedetté a harcoló felek között."

2313 A nem harcolókat, a sebesült katonákat és a hadifoglyokat tisztelni kell és emberségesen kell velük bánni.

Azok a cselekmények, amelyek nyilvánvalóan ellenkeznek a népek jogával és annak általános elveivel, nemkülönben az ilyen cselekményeket elrendelő parancsok, bűntények. A vak engedelmesség nem menti föl azokat, akik ilyen parancsoknak engedelmeskednek. Így egy nép, egy nemzet vagy egy etnikai kisebbség kiirtását halálos bűnként kell elítélni. Erkölcsileg köteles ellenállni mindenki olyan parancsoknak, amelyek "népirtást" rendelnek el.

2314 "Minden olyan háborús cselekmény, mely egész városoknak vagy széles területeknek és lakosságuknak különbségtétel nélkül való elpusztítását célozza, bűncselekmény Isten és ember ellen, amit következetesen és habozás nélkül kárhoztatni kell." A modern háború azzal a kockázattal jár, hogy alkalmat nyújt ilyen bűntények elkövetésére azoknak, akik tudományos fegyverek, különösen atom-, biológiai vagy vegyi fegyverek birtokában vannak.

2315 A fegyverek fölhalmozása sokak szerint a lehetséges ellenségek háborútól való távoltartásának paradox módja. Ebben látják a legalkalmasabb eszközt a nemzetek közötti béke biztosítására. A távoltartásnak e módja tekintetében komoly erkölcsi fönntartások vannak. A fegyverkezési hajszája nem biztosítja a békét. Ahelyett, hogy megszüntetné a háború okait, kockáztatja, hogy még súlyosbítja is. A hatalmas összegek elköltése az egyre újabb fegyverek előállítására megakadályozza a rászoruló népek megsegítését. A túlfegyverkezés megsokszorozza a konfliktusok okait és növeli kiterjedésük veszélyét.

2316 A fegyvergyártás és fegyverkereskedelem a nemzetek és a nemzetközi közösség közjavát érinti. Ennélfogva a közhatalomnak joga és kötelessége ezeket szabályozni. A rövidtávú egyéni vagy kollektív érdekek hajszolása nem szentesítheti az ilyen vállalkozásokat, melyek szítják a gyűlöletet és a konfliktusokat a népek között és lehetetlenné teszik a nemzetközi jogrendet.

2317 Az igazságtalanságok, a szélsőséges gazdasági vagy társadalmi egyenlőtlenségek, az irigység, a bizalmatlanság és a gőg, amelyek károsan hatnak egyes emberek és a nemzetek között, szüntelenül veszélyeztetik a békét és háborúkat okoznak. Mindaz, amit e rendetlenség leküzdésére tesznek, hozzájárul a béke építéséhez és a háború elkerüléséhez:

"Amilyen mértékben bűnösök az emberek, olyan mértékben fenyeget a háború réme, és ez így is marad Krisztus eljöveteleig; amilyen mértékben pedig egyesülnek a szeretetben, legyőzik a bűnt és uralkodnak az erőszakon is, míg csak be nem teljesedik a Szentírás szava: »Ők pedig ekevassá kovácsolják kardjukat, és lándzsájukat szőlőmetsző késsé. Nemzet nem emel kardot nemzet ellen, és nem tanul többé hadviselést.« (Iz 2,4)"